

KVINDEBLADET

• HVAD VI VIL •

UDGIVET AF

DE SAMLEDE KVINDEFORENINGER.

Nr. 19.

Udgaar hver Søndag. Abonnement 60 Øre
pr. Kvartal foruden Postpenge. Annoncer
pr. Petitlinie eller dens Plads 10 Øre.

København, Søndagen den 7. Maj 1893.

VI. Aargang.

Alle Klager over Uregelmæssigheder i
Bladets Forsendelse bedes indgivet til
det Posthus, hvorfra Bladet udleveres.

Abonnement paa
Kvindebladet „Hvad vi vil“
tegnes paa nærmeste Posthus.

Vore Haandværkere.

Det er en Kendsgerning, at Folk bliver lettere enig om en negativ end om en positiv Opgave. At sige nej til en Ting falder altid Folk lettere end at sige ja; lige fra Barnet lærer at tale, kan man gøre den Opdagelse. Et Barn kan altid først sige *nej* før det kan sige *ja*, men heldigvis lærer de smaa Væsener da senere hen at sige ja. Mange Mennesker lærer aldrig at sige et fuldt og helt *ja* i Livet.

Dog vi har slet ikke i Sinde at filosofere i denne Artikel, men kun at gøre vore Læsere opmærksom paa den skønne Enighed, der hersker blandt vore Haandværkere i København, naar det gælder om *ikke* at modtage kvindelige Lærlinge i deres Fag. Der er Blade, der med stor Flothed fortæller, at nu har vi en kvindelig Snedkersvend i København, som er optaget med stor Henrykkelse i Snedkernes Lag. Folk vil maaské deraf faa den Forestilling, at nu kunde enhver ung Pige, som følte Evner og Lyst hertil, blot melde sig til Optagelse som kvindelig Lærling.

Dette er en Misforstaaelse. Værksteder — saa vidt os bekendt i alle Fag, særligt passende for Kvinder — er fremdeles lukkede for dem. Glarmestre, Bogbindere, Uhrmagere og Guldsmede staar fast i Enighed om *ikke* at optage kvindelige Lærlinge. Nogle støtter denne Bestemmelse paa, at de frygter for en daarlig Tone paa deres Værksteder, andre paa, at de ikke nænner, at Kvinderne

skal anstrenge deres svage Evner paa Mandfolkearbejde, men alles Udtalelser gaar dog tilsidst ud paa dette ene slaaende Argument, at der er knapt Arbejde nok til Mænd, hvorledes skulde der saa blive det ogsaa til Kvinder?

Som om Kvinderne ikke ogsaa har Ret til at arbejde og spise deres eget Brød?

At der maaské kan findes en og anden af vore Smaamestre, der for en grumme høj Betaling, for en 20 Kr. om Maaneden i Lærepenge, vil modtage unge Piger i Lære, er os ikke ubekendt; men at der ikke findes store Værksteder, som optager Kvinder, og hvor mandlige Lærlinge optages gratis eller endogsaa faar nogle Kroner ugentlig, det véd vi.

Vi véd flinke unge Piger, som har gaaet fra Dør til Dør hos Haandværkere for at blive optaget som Lærlinge og villet paatage sig de samme Forpligtelser som de unge Mænd, men forgæves.

Det er altsaa kun rige Folk, der er i Stand til at faa deres Døtre uddannede — hvis de endda kan det; thi skal der betales omtrent et tusind Kroner alene i Lærepenge foruden Kost, Logi og Klæder i 3—4 Aar, saa kan det ikke blive Arbejdernes eller Middelstandsklassens Døtre, der kan træde ind som Lærlinge, og at vente, at den enkelte kvindelige Haandværker, som er udlært i et eller andet Haandværk, tillige skulde føle den Forpligtelse overfor sit Køn, at nu skulde hun oplære andre Kvinder, det er virkelig alt for illusorisk. Naar endelig en saadan ung Kvinde har set sig om i andre Lande som Svend, er det slet ikke vist, at hun nedsætter sig i Danmark eller i det hele taget fortsætter sit Haandværk, og selv om hun gør det, kan det dog tænkes, at hun maaské slet ikke ønsker at uddanne Lærlinge. Der findes jo Værksteder i stor Stil,

hvor man arbejder kun med udlærte Svende. Det blev en temmelig lang Ventetid for vore unge Piger.

Spørgsmaalet bliver altsaa: hvorledes bryder vi Kvindesagsvenner denne skønne Enighed iblandt de store og dygtige Mestre? Selvfølgelig har Haandværksmestre saa lidt som andre Principaler Forpligtelse til at tage kvindelige Lærlinge, og selv om vi forsikrer, at Tonen paa Værkstederne efter vor Mening ikke vil synke, men tvertimod stige, er det dog noget, der ikke paa Forhaand uden Erfaringer kan bevises. Heller ikke tør vi paastaa, at Kvinderne absolut vil blive dygtigere i selve Faget end de unge Mænd.

Vi har kun Paastand imod Paastand, og det plejer ikke at overbevise Folk. I Virkeligheden tror vi slet ikke, at vi kan overbevise Haandværkerstanden i København i dette Stykke; vi tiltror os ikke saa megen Magt; men da Sagen er af den højeste Betydning baade af moralske og økonomiske Grunde, vil vi udtale en Tanke, som muligvis kunde realiseres.

Kvinderne har, takket være Spandets Arbejde for Frihed og Menneskeret, en borgerlig Ligestilling med Mændene, som i dette Tilfælde kan gøre sin Nytte. De kan løse Borgerskab i hvilket som helst Haandværk. Kunde der nu ikke tænkes her i København en rig Kvinde, som vilde ofre eller i alt Fald vove sine Penge til et saadant Foretagende som at blive Uhrmager, Bogbinder, Guldsmed eller andet lignende; nedsætte sig som drivende dette Haandværk og tage en udmærket eller flere udmærkede Svende, som kunde oplære Kvinder i dette eller hint Fag.

At Konkurrencen er haard, at der er lidt Arbejde nok til Mænd, derfor skal Kvinder ingen Ret have til at lære noget eller til at arbejde, det er dog i Virkeligheden